

Deputat în Parlamentul Republicii Moldova

Biroul Permanent al Parlamentului Republicii Moldova

În conformitate cu prevederile art. 73 din Constituția Republicii Moldova și art. 47 din Regulamentul Parlamentului se înaintează cu titlu de inițiativă legislativă proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (*Codul muncii al Republicii Moldova nr. 154/2003; Legea nr. 289/2004 privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale; Legea nr. 489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale*).

Anexă:

1. Proiectul de lege
2. Nota informativă

Deputați în Parlament:

Marina MOROZOVA

Dan PERCIUN

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA	
D.D.P. Nr.	135
"15"	05 2023
Ora	

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

LEGE

pentru modificarea unor acte normative

Parlamentul adoptă prezenta lege organică

Art. I – Legea nr. 489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2000, nr. 1–4, art. 2), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. Articolul 1 se completează cu o nouă noțiune „Indemnizații în caz de adopție” cu următorul conținut:

„Indemnizații în caz de adopție” - forme de sprijin bănesc ce se stabilesc și se acordă prin sistemul public de asigurări sociale persoanei asigurate în cazul adopției unui copil sau luarea în plasament în Serviciul de tutelă/curatelă.

2. La articolul 7, alineatul (3), după cuvântul „maternității” se completează cu cuvântul „adopției”;

Art. II. – Codul muncii al Republicii Moldova nr. 154/2003 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2003, nr. 159-162, art. 648, cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 124¹, alineatul (1) la final se completează cu textul ”sau adoptat”;

2. La articolul 124¹, la alineatul (2) după cuvintele ”nou-născut” se completează cu cuvintele ”sau adoptat” și cifra „14” se substituie cu sintagma „de până la 15”.

se completează cu două alineate noi (2¹) – (2²) cu următorul cuprins:

„(2¹) Concediul paternal poate fi acordat integral sau divizat în până la 3 fracțiuni, pe parcursul primelor 12 luni de la nașterea copilului. O fracțiune de concediu reprezintă cel puțin 5 zile calendaristice. Salariatul poate beneficia de concediu paternal, în baza cererii acestuia depusă cu cel puțin 5 zile înainte de fiecare fracțiune de concediu, cu excepția dacă perioadele acestora au fost stabilite în prealabil cu angajatorul.

(2²) În cazul taților care au adoptat copii, concediul paternal se acordă în baza unei cereri în formă scrisă, în primele 12 luni din ziua încuviințării adopției, cu condiția că acesta nu se suprapune cu perioada concediului plătit concediu plătit pe o perioadă de până la 90 de zile calendaristice ce începe din ziua încuviințării adopției sau emiterea dispoziției de plasament a copilului în Serviciul de tutelă/curatelă. La cerere se anexează o copie a hotărârii instanței de judecată privind încuviințarea adopției și a

certificatului de naștere al copilului.”

3. Art. 127 se modifică în redacție nouă, cu următorul conținut:
„Articolul 127. Concediile pentru salariații care au adoptat copii sau i-au luat în plasament în Serviciul de tutelă/curatelă în familia sa.

(1) Salariatul care intenționează să adopte un copil, i se acordă, la cerere, un concediu parțial plătit, cu durata de la 60 până la 90 de zile, pe durata perioadei de încredințare a copilului adoptabil în familia adoptatorului, în vederea adaptării copilului cu adoptatorul și a constatării compatibilității lor. Concediul poate fi folosit de ambii soți alternativ, în fracțiuni, conform disponibilității fiecăruia, cu condiția să nu se suprapună fracțiunile. Acest concediu se include în vechimea în muncă, inclusiv în vechimea în muncă specială, și în stagiul de cotizare.

(2) Salariatul care a adoptat un copil sau l-a luat în plasament în Serviciul de tutelă/curatelă în familia sa, în baza unei cereri scrise, are dreptul la următoarele tipuri de concediu:

a) un concediu plătit pe o perioadă de până la 90 de zile calendaristice ce începe din ziua încuviințării adopției sau emiterii dispoziției de plasament a copilului în Serviciul de tutelă/curatelă. Concediul poate fi folosit de ambii soți alternativ, în fracțiuni, conform disponibilității fiecăruia, cu condiția să nu se suprapună fracțiunile. Acest concediu se include în vechimea în muncă, inclusiv în vechimea în muncă specială, și în stagiul de cotizare;

b) un concediu parțial plătit pentru îngrijirea copilului până la vârsta de 3 ani, cu durata de cel puțin 6 luni calendaristice, în cazul în care, copilul avea vârsta mai mică de 3 ani la data încuviințării adopției sau emiterii Dispoziției de plasament a copilului în Serviciul de tutelă/curatelă;

c) un concediu parțial plătit pentru îngrijirea copilului, pe durata de până la 6 luni calendaristice, în cazul în care, copilul avea vârsta mai mare de 3 ani la data încuviințării adopției sau emiterii Dispoziției de plasament a copilului în Serviciul de tutelă/curatelă.

(3) Salariatul care a adoptat un copil sau l-a luat în plasament în Serviciul de tutelă/curatelă în familia sa, nu poate beneficia de mai multe concedii concomitent, având dreptul de a solicita tipurile de concedii prevăzute la alin. (2) după cum urmează:

a) În termen de 30 de zile de la data încuviințării adopției sau emiterii dispoziției de plasament a copilului în Serviciul de tutelă/curatelă, salariatul este în drept să solicite la alegere unul din concediile prevăzute la alin. (2);

b) În cazul în care, salariatul a solicitat concediul plătit prevăzut la alin. (2), lit. a), după expirarea acestuia, salariatul are dreptul de a solicita

concediul prevăzut la alin. (2), lit. b) sau c) ținând cont de vârsta copilului la data încuviințării adopției sau emiterii Dispoziției de plasament a copilului în Serviciul de tutelă/curatelă. .

(4) Opțiunea inițial solicitată pentru un anumit tip de concediu nu poate fi modificată ulterior.

Art. III. – Legea nr. 289/2004 privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2004, nr. 168–170, art. 773): cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 5 alin. (1) se completează cu trei litere noi d¹), d²), și f¹ cu următorul cuprins:

”d¹) Indemnizația unică pentru perioada de încredințare a copilului adoptabil.

d²) Indemnizația unică pentru copilul adoptat sau luat în plasament în cadrul Serviciului de tutelă/curatelă.

f¹) Indemnizația lunară pentru creșterea copilului adoptat sau luat în plasament în cadrul Serviciului de tutelă/curatelă cu vârsta mai mare de 3 ani.”

2. La articolul 6:

1) La alin. (2) după text ”datei nașterii copilului” se completează cu textul ”/datei emiterii dispoziției de încredințare a copilului adoptabil/datei încuviințării adopției sau emiterii a dispoziției de plasament a copilului în Serviciu de tutelă/curatelă”;

2) după alin. (5¹) se completează cu un alineat nou (5²) cu următorul cuprins:

”(5²) Indemnizația pentru incapacitatea temporară de muncă cauzată de boli obișnuite sau de accidente nelegate de muncă, plătită din mijloacele angajatorului, a liber – profesionistului ce practică activitate în sectorul justiției se stabilește indiferent de durata stagiului de cotizare.”;

3) La alin. 8¹, textul „care se află în concediu pentru îngrijirea copilului până la împlinirea vârstei de 3 ani” se exclude, iar după textul ”la art. 18, alin (1)” se introduce textul ”, alin. (1¹) sau alin. (13);”

3. La articolul 7:

1) La alin. (2) după textul ”nașterii copilului” se completează cu text ” /datei încuviințării adopției sau emiterii a dispoziției de plasament a copilului în Serviciu de tutelă/curatelă”;

2) La alin. (2¹) după textul ”ultimele 3 luni premergătoare lunii nașterii copilului” se completează cu textul ”, iar în cazul adopției – în

ultimele 6 luni calendaristice, premergătoare lunii încuviințării adopției copilului.”;

3) Articolul se completează cu un alineat nou (2²) cu următorul cuprins:

” (2²) Baza de calcul al indemnizației de asigurări sociale prevăzute la art.5 alin. (1) lit. d¹) o constituie venitul mediu lunar asigurat realizat în ultimele 12 luni calendaristice premergătoare lunii acordării concediului parțial plătit pe durata de încredințare a copilului adoptabil în familia adoptatorului, iar în cazul indemnizațiilor prevăzute la art. 5 alin. (1) lit. d²) și f¹) o constituie venitul mediu lunar asigurat realizat în ultimele 12 luni calendaristice premergătoare lunii încuviințării adopției sau emiterii dispoziției de plasament a copilului, venit din care, la data stabilirii indemnizației, au fost calculate și plătite contribuții de asigurări sociale.”;

4) La alin. (3) și (4) textul ”la art.5 alin.(1) lit. a), b), d), f) și g) ” se substituie cu textul ” la art. 5 alin.(1) lit. a), b), d), d¹), d²), f), f¹), și g)”;

5) La alin. (4¹) după textul ”ultimele 3 luni calendaristice premergătoare lunii nașterii copilului” se completează cu textul ”, iar în cazul adopției – în ultimele 6 luni calendaristice, premergătoare lunii încuviințării adopției copilului”;

6)Alineatul (6) va avea următoarea redacție:

(6) În cazul în care asiguratul pe parcursul celor 12 luni calendaristice premergătoare lunii survenirii riscului asigurat nu a realizat venit asigurat din motiv de concediu de maternitate și/sau concediu pentru îngrijirea copilului până la împlinirea vârstei de 3 ani, cuantumul indemnizației de maternitate și al indemnizației lunare pentru creșterea copilului se stabilește din baza de calcul în al cărei temei s-au calculat aceste indemnizații pentru copilul precedent. În cazul în care asiguratul a beneficiat de anumite plăți unice pe parcursul acestor concedii, acestea pot fi incluse în baza de calcul, iar lunile în care nu a fost realizat venit asigurat, se substituie cu același număr de luni calendaristice consecutive imediat premergătoare perioadei incluse în calcul în care s-a realizat venit asigurat. În cazul în care cuantumul indemnizației de maternitate și al indemnizației lunare pentru creșterea copilului va fi mai mic decât pentru copilul precedent, atunci indemnizația de maternitate și indemnizația lunară pentru creșterea copilului se va stabili din baza de calcul în al cărei temei s-au calculat aceste indemnizații pentru copilul precedent.

7) La alin. (13) după litera d) se completează cu litere d¹) și d²);

8) La alin. (14) textul ”la art.5 alin.(1) lit. a), b), d), f), g) și i)” se substituie cu textul ” la art.5 alin.(1) lit. a), b), d), d¹), d²), f), f¹), g) și i)”.

4. La articolul 18:

1) Alineatul (1) va avea următorul cuprins:

“(1) Unul dintre părinții asigurați, care îndeplinește condițiile de realizare a stagiului de cotizare prevăzute la art. 6 alin. (1) sau (2) are

dreptul la indemnizație lunară pentru creșterea copilului conform următoarelor opțiuni:

a) din ziua următoare datei expirării concediului de maternitate și până la data împlinirii vârstei de 3 ani a copilului;

b) din ziua următoare datei expirării concediului de maternitate și pentru o perioadă de 24 de luni. Pentru perioada după expirarea celor 24 de luni și până la împlinirea vârstei de 3 ani a copilului, indemnizația lunară pentru creșterea copilului nu se acordă;

c) din ziua următoare datei expirării concediului de maternitate pentru o perioadă de 12 luni. Pentru perioada după expirarea celor 12 luni și până la împlinirea vârstei de 3 ani a copilului, indemnizația lunară pentru creșterea copilului nu se acordă.”;

În cazul în care femeia asigurată nu beneficiază de indemnizație de maternitate, indemnizația lunară pentru creșterea copilului se stabilește de la data nașterii copilului,

2) Alineatul (1¹) va avea următorul cuprins:

”(1¹) Asiguratul (inclusiv bunelul, bunica, o altă rudă care se ocupă nemijlocit de îngrijirea copilului), care îndeplinește condițiile de realizare a stagiului de cotizare prevăzute la art. 6 alin. (1) sau (2) și se află în concediul pentru îngrijirea copilului până la împlinirea vârstei de 3 ani are dreptul la indemnizație lunară pentru creșterea copilului conform următoarelor opțiuni:

a) de la data acordării concediului pentru îngrijirea copilului și până la data împlinirii vârstei de 3 ani a copilului;

b) de la data acordării concediului pentru îngrijirea copilului pentru o perioadă de 24 de luni. Pentru perioada concediului pentru îngrijirea copilului după expirarea celor 24 de luni de concediu și până la împlinirea vârstei de 3 ani a copilului, indemnizația lunară pentru creșterea copilului nu se acordă;

c) de la data acordării concediului pentru îngrijirea copilului pentru o perioadă de 12 luni. Pentru perioada concediului pentru îngrijirea copilului după expirarea celor 12 luni de concediu și până la împlinirea vârstei de 3 ani a copilului, indemnizația lunară pentru creșterea copilului nu se acordă.

În cazul în care data acordării concediului pentru îngrijirea copilului diferă de la unitate la alta, indemnizația se stabilește din data ultimei acordări a acestuia.”;

3) la alin. (1²), cuvintele „fără condiția aflării în concediul pentru îngrijirea copilului până la împlinirea vârstei de 3 ani” se exclud;

4) se completează cu două alineate noi (13) și (14) cu următorul cuprins:

”(13) Asiguratul care a adoptat un copil sau l-a luat în plasament în cadrul Serviciului de tutelă/curatelă pînă la împlinirea vârstei de 3 ani și îndeplinește condițiile de realizare a stagiului de cotizare, prevăzute la art. 6 alin. (1) sau (2) are dreptul la indemnizație lunară pentru creșterea copilului conform următoarelor opțiuni:

a) din ziua încuviințării adopției sau emiterii dispoziției de plasament a copilului în cadrul Serviciului de tutelă/curatelă și pînă la data împlinirii vârstei de 3 ani a copilului, dar nu mai puțin de 6 luni calendaristice;

b) din ziua încuviințării adopției sau emiterii dispoziției de plasament a copilului în cadrul Serviciului de tutelă/curatelă pentru o perioadă de 24 de luni. Pentru perioada după expirarea celor 24 de luni și pînă la împlinirea vârstei de 3 ani a copilului, indemnizația lunară pentru creșterea copilului nu se acordă

c) din ziua încuviințării adopției sau emiterii dispoziției de plasament a copilului în cadrul Serviciului de tutelă/curatelă pentru o perioadă de 12 luni. Pentru perioada după expirarea celor 12 luni și pînă la împlinirea vârstei de 3 ani a copilului, indemnizația lunară pentru creșterea copilului nu se acordă”;

În cazul în care asiguratul care a adoptat un copil sau l-a luat în plasament în cadrul Serviciului de tutelă/curatelă a beneficiat de concediul plătit pe o perioadă de pînă la 90 zile calendaristice, indemnizația lunară pentru creșterea copilului se acordă de la data următoare datei expirării acestui concediu.

(14) Pentru unul și același copil se stabilește o singură indemnizație pentru creșterea copilului.”

5) alin. (3) va avea următorul cuprins:

„3. În cazul în care beneficiarul de indemnizație lunară pentru creșterea copilului, specificat la alin. (1¹) din prezentul articol, se angajează, își reia activitatea de muncă sau se eliberează înainte de expirarea concediului pentru îngrijirea copilului pînă la împlinirea vârstei de 3 ani ori desfășoară activități în scopul obținerii de venit, indemnizația stabilită se suspendă, cu excepția cazului în care de aceasta beneficiază mama, tata sau tutorele copilului și se stabilește, la cerere, uneia dintre persoanele menționate la alin. (2) din prezentul articol, dacă întrunește condițiile prevăzute la art. 6 alin (1) și (2).”

6) alin. (4) se abrogă;

7) la alin. (6):

lit. a) după textul "la alin.(1) lit.a)" se completează cu textul ",
alin. (1^a) lit. a) sau alin. (1³) lit. a)";

litera b) și c) va avea următorul cuprins:

b) 60% din baza de calcul stabilită la art.7 pentru fiecare copil, dar nu mai puțin decât cuantumul dublu al indemnizației minime lunare pentru creșterea copilului a persoanei asigurate, determinate în modul stabilit de Guvern, pentru primele 12 luni de la data acordării inițiale a indemnizației și 30% din baza de calcul stabilită la art.7 pentru fiecare copil pentru următoarele 12 luni, dar nu mai puțin decât cuantumul indemnizației minime lunare pentru creșterea copilului a persoanei asigurate, determinate în modul stabilit de Guvern, în cazul solicitării opțiunii prevăzute la alin.(1) lit. b) alin.(1^a) lit. b) sau alin. (1³) lit. b) din prezentul articol;

c) 90% din baza de calcul stabilită la art.7 pentru fiecare copil, dar nu mai puțin decât cuantumul triplu al indemnizației minime lunare pentru creșterea copilului a persoanei asigurate, determinate în modul stabilit de Guvern, pentru primele 12 luni de la data acordării inițiale a indemnizației, în cazul solicitării opțiunii prevăzute la alin.(1) lit. c), alin.(1^a) lit. c) sau alin. (1³) lit. c) din prezentul articol.

8) la alin. (7), textul „În cazul concediului pentru îngrijirea copilului folosit de părinți în fracțiuni, primele 12 luni ale concediului se calculează de la solicitarea inițială a concediului respectiv pentru acest copil” se exclude.;

9) art. 18 se completează cu un alineat nou (7^a) cu următorul cuprins:

„(7^a) Indemnizația lunară pentru creșterea copilului se calculează din venitul asigurat al unuia dintre soți, care va determina un cuantum mai mare al indemnizației lunare pentru creșterea copilului.”

5. La articolul 18¹:

1) la alineatul (1) după text "nou-născut" se completează cu text "sau adoptat";

2) la alineatul (3), lit. a) cifra "14" se substituie cu cifra „15”;

3) la alineatul (5) cifra "14" se substituie cu text "de până la 15" și se completează cu o propoziție cu următorul cuprins "Indemnizația paternală poate fi acordată integral sau divizată în până la 3 fracțiuni, fiecare câte cel puțin 5 zile calendaristice.”;

4) se completează cu patru alineate noi (2^a), (3^a), (6) și (7) cu următorul cuprins:

”(2¹) Condițiile de stabilire a indemnizației paternale tatălui copilului adoptat:

a) tatălui copilului adoptat i s-a acordat, la cerere, concediu paternal la toate unitățile în care desfășoară activități în primele 12 luni din data încuviințării adopției;

b) tatăl copilului adoptat a solicitat stabilirea indemnizației paternale în termen de 12 de luni din data încuviințării adopției;

c) tatăl copilului adoptat a realizat un venit asigurat în ultimele 6 luni premergătoare datei încuviințării adopției copilului.”

(3¹) Condițiile de stabilire a indemnizației paternale pentru tatăl liber-profesionist ce practică activitate în sectorul justiției care a adoptat copilul:

a) indemnizația paternală se stabilește din data încuviințării adopției copilului pe o perioadă de 15 zile calendaristice fără condiția aflării în concediu paternal;

b) a solicitat stabilirea indemnizației paternale în termen de 12 luni din data încuviințării adopției;

c) a achitat taxa fixă a contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii stabilită începând cu 1 ianuarie 2021 cel puțin o lună în ultimele 6 luni calendaristice premergătoare lunii încuviințării adopției copilului.”

(6) Cuantumul indemnizației paternale se stabilește proporțional cu numărul de zile efectiv de concediu paternal de care a beneficiat tatăl copilului.

(7) Plata indemnizației paternale se efectuează pentru fiecare fracțiune de concediu paternal de care beneficiază tatăl copilului.”

6. Se completează cu două articole noi **18²** - **18³** cu următorul cuprins:

„**Articolul 18².** Indemnizația unică pentru perioada de încredințare a copilului adoptabil și indemnizația unică pentru copilul adoptat sau luat în plasament în cadrul Serviciului de tutelă/curatelă.

(1) Asiguratul care se află în concediul cu durată de la 60 până la 90 de zile pentru perioada de încredințare a copilului adoptabil în vederea adaptării copilului cu adoptatorul și a constatării compatibilității lor, la toate unitățile în care desfășoară activități, are dreptul la indemnizație unică pe perioada acordării concediului.

(2) Asiguratul care a adoptat un copil sau l-a luat în plasament în cadrul Serviciului de tutelă/curatelă și se află în concediu plătit cu durată de până la 90 de zile, la toate unitățile în care desfășoară activități, are dreptul la indemnizație unică pentru copilul adoptat sau luat în plasament în cadrul Serviciului de tutelă/curatelă pe perioada acordării concediului.

(3) Cuantumul indemnizației unice pentru perioada de încredințare a copilului adoptabil în vederea adaptării copilului cu adoptatorul și a constatării compatibilității lor constituie 60% din baza de calcul, stabilită la art. 7.

(4) Indemnizația unică pentru perioada de încredințare a copilului adoptabil în vederea adaptării copilului cu adoptatorul și a constatării compatibilității acestora se va achita pentru perioada indicată în dispoziția autorității tutelare teritoriale de încredințare, indiferent de perioada efectivă în care asiguratul s-a aflat în concediu, dar nu mai puțin de 60 de zile și nu mai mult de 90 de zile.

(5) Cuantumul indemnizației unice pentru copilul adoptat sau luat în plasament în cadrul Serviciului de tutelă/curatelă constituie 100% din baza de calcul, stabilită la art. 7.

(6) Indemnizația unică pentru perioada de încredințare a copilului adoptabil și indemnizația unică pentru copilul adoptat sau luat în plasament în cadrul Serviciului de tutelă/curatelă se calculează din venitul asigurat al unuia dintre soți, care va determina un cuantum mai mare al indemnizației.

(7) Liber-profesioniștilor ce practică activitate în sectorul justiției, se va achita indemnizația lunară dacă confirmă stagiul necesar de cotizare, fără condiția aflării în concediu.

Articolul 183. „Articolul 183 Indemnizația lunară pentru creșterea copilului adoptat sau luat în plasament în Serviciul de tutelă/curatelă în familia cu vârsta mai mare de 3 ani.

(1) Asiguratul care a adoptat un copil cu vârsta mai mare de 3 ani sau l-a luat în plasament în Serviciul de tutelă/curatelă în familia sa și se află în concediu de îngrijire a copilului de până la 6 luni calendaristice, la toate unitățile în care desfășoară activități, are dreptul la indemnizație lunară pentru creșterea copilului cu vârsta mai mare de 3 ani pe perioada acordării concediului. În cazul în care asiguratul a beneficiat de concediul plătit pe o perioadă de până la 90 zile calendaristice, indemnizația lunară pentru creșterea copilului se acordă de la data următoare datei expirării acestui concediu.

(2) În cazul în care data acordării concediului pentru îngrijirea copilului adoptat sau luat în plasament în cadrul Serviciului de tutelă/curatelă diferă de la unitate la alta, indemnizația se stabilește din data ultimei acordări a acestuia.

(3) Pentru unul și același copil se stabilește o singură indemnizație.

(4) În cazul în care beneficiarul de indemnizație lunară pentru creșterea copilului adoptat sau l-a luat în plasament în Serviciul de tutelă/curatelă în familia cu vârsta mai mare de 3 ani, se angajează, își reia activitatea de muncă sau se eliberează înainte de expirarea concediului pentru îngrijirea

copilului adoptat sau plasat în Serviciul de tutelă/curatelă, ori desfășoară activități în scopul obținerii de venit, indemnizația stabilită nu se suspendă.

(5) În cazul în care asiguratul adoptă 2 sau mai mulți copii frați sau îi plasează în Serviciul de tutelă/curatelă în familia sa, de dreptul la indemnizație lunară beneficiază, la cerere, opțional: concomitent ambii părinți asigurați. Fiecare asigurat beneficiază de dreptul la indemnizație/indemnizații pentru copilul/copiii de care îngrijește nemijlocit. Pentru unul și același copil se stabilește o singură indemnizație.

(6) Cuantumul indemnizației lunare constituie 60% din baza de calcul, stabilită la art. 7.

(7) Indemnizația lunară pentru creșterea copilului adoptat sau l-a luat în plasament în Serviciul de tutelă/curatelă în familia cu vârsta mai mare de 3 ani se calculează din venitul asigurat al unuia dintre soți, care va determina un quantum mai mare al indemnizației.

(8) Liber-profesioniștilor ce practică activitate în sectorul justiției, se va achita indemnizația lunară dacă confirmă stagiul necesar de cotizare, fără condiția aflării în concediu.

Art. IV. – (1) Prezenta lege intră în vigoare la data de 1 ianuarie 2024.

(2) Guvernul, în termen de 3 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi, va aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

NOTA INFORMATIVĂ

la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative

I. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului

Prezentul proiect de lege pentru modificarea unor acte legislative a fost elaborat de către deputații Marina Morozova și Dan Perciun, precum și Centrul Parteneriat pentru Dezvoltare.

II. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite

Directiva 2019/1158 a Parlamentului European și a Consiliului privind echilibrul dintre viața profesională și cea privată a părinților și îngrijitorilor vine să accentueze esența intervenției autorităților cu măsuri ce ar stimula și contribui la balansarea eficientă a timpului alocat de femei și bărbați pentru munca remunerată și cele neremunerate (de îngrijire).

În conformitate cu recomandările Directivei, în anul 2022 au fost aprobate o serie de modificări legislative pentru a spori implicarea echitabilă a părinților în creșterea și îngrijirea copiilor, precum și facilitarea accesului femeilor la piața muncii în perioada reproductivă:

(1) Începând cu anul 2022, persoana care se află în concediul pentru îngrijirea copilului are dreptul la indemnizație lunară, conform unei noi formule de acordare a cuantumului indemnizației: 90% din baza de calcul până la împlinirea vârstei de 1 an și 2 luni a copilului (după împlinirea vârstei de 1 an și 2 luni și până la împlinirea vârstei de 3 ani ai copilului, indemnizația lunară pentru creșterea copilului nu se acordă).

(2) În 2022 a fost introdusă posibilitatea de a alterna concediul de îngrijire a copilului între ambii părinți. Pe termen lung, flexibilizarea concediului de îngrijire a copilului, pe lângă gestionarea comodă a timpului de către ambii părinți și eficientizarea timpului acordat activității profesionale (în special în cazul femeilor), aceasta va avea implicații și asupra planificării bugetului familial.

(3) Tații angajați în câmpul muncii pot solicita concediul paternal de 14 zile calendaristice pe parcursul primelor 12 luni de la nașterea copilului, achitat integral din bugetul asigurărilor sociale de stat.

(4) Femeile însărcinate, care își doresc să continue activitatea profesională, pot beneficia de salariu și indemnizație de maternitate.

(5) Toți copiii cu vârsta de până la 2 ani, începând cu 1 octombrie 2022, beneficiază de o indemnizație lunară de o mie de lei, indiferent dacă părinții acestora au statut de persoană asigurată sau neasigurată.

(6) Părinții cu copii mici, precum și alte categorii de persoane, au posibilitatea de a negocia aranjamente flexibile de muncă pentru a combina

cu succes viața de familie cu cea profesională.

Totodată, pentru a soluționa provocările legate de accesul limitat la serviciile publice de îngrijire a copiilor de vârstă ante preșcolară, Parlamentul a adoptat o lege specială (7) ce vizează servicii alternative de îngrijire a copilului până la vârsta de 3 ani. Prin această lege au fost instituite 3 opțiuni de servicii de îngrijire: (i) servicii de îngrijire organizate de angajator la locul de muncă, (ii) servicii de îngrijire individualizată și (iii) servicii de îngrijire de tip familial.

Luând în considerare modificările legislative aprobate în ultima perioadă în ceea ce privește susținerea familiilor cu copii mici și implicare echitabilă a ambilor părinți, în special a taților, se propun măsuri de flexibilizare a concediului paternal. Cadrul legal național permite taților să beneficieze de 14 zile calendaristice de concediu paternal, utilizate în mod consecutiv. Pentru a spori posibilitățile taților de a face uz de acest tip de concediu și pentru a spori numărul de tați interesați și motivați în a utiliza concediul paternal, **se introduc prevederi ce ar oferi mai multă flexibilitate în modul de utilizare a acestuia.** Aceasta măsură asigură taților dreptul de a utiliza concediul paternal fragmentat în părți (perioade de timp), în decursul a 12 luni de la nașterea copilului. Angajatul va avea dreptul de a decide modul de fragmentare a concediului paternal, fracțiunea fiind cel puțin de 5 zile calendaristice, pentru a evita neconcordanțe la locul de muncă sau pentru a nu distorsiona activitatea profesională. Angajatul trebuie să înștiințeze angajatorul cu privire la intenția de a beneficia de concediu paternal nu mai puțin de 5 zile înainte, dacă nu este agreeat din timp un anumit calendar al perioadelor de concediu paternal. Această măsură vine să răspundă necesităților taților care se confruntă cu constrângeri legate de timp și se află în imposibilitate de a utiliza întreaga perioadă a concediului paternal în mod consecutiv.

De asemenea, în vederea stabilirii minimului de 5 zile pentru o fracțiune de concediu, se propune majorare duratei concediului până la 15 zile, pentru a exista posibilitatea de a lua 3 fracțiuni egale de timp, a câte 5 zile fiecare.

Totodată, modificările propuse permit și taților care sunt liber-profesioniști, să beneficieze de concediu paternal.

Pentru a asigura o indemnizație echitabilă pentru părinții care se află în concedii de îngrijire a copilului, consecutiv pentru doi sau mai mulți copii și realizează activitate profesională, **se modifică stipulările cu privire la baza de calcul utilizată în aceste situații.**

Prevederile legale actuale stipulează că, persoanele asigurate care lucrează fiind în concediu de îngrijire al copilului până la împlinirea vârstei de 3 ani și care nasc un copil în această perioadă, vor primi indemnizațiile de asigurări sociale în mărimea venitului mediu lunar asigurat realizat în ultimele 12 luni calendaristice premergătoare lunii nașterii copilului, venit din care, la data stabilirii indemnizației, au fost calculate și plătite

contribuții. În ce privesc asigurații care pe parcursul celor 12 luni calendaristice premergătoare lunii survenirii riscului asigurat nu au realizat un venit asigurat din motiv de concediu de maternitate și/sau concediu pentru îngrijirea copilului până la împlinirea vârstei de 3 ani, aceștia vor primi o indemnizație de maternitate și indemnizație lunară pentru creșterea copilului conform bazei de calcul în al cărei temei s-au calculat aceste indemnizații pentru copilul precedent, inclusiv în cazul în care au beneficiat de anumite plăți unice pe parcursul acestor concedii. Prin urmare, persoanele care lucrează pe parcursul celor 12 luni premergătoare următorului concediu de maternitate și îngrijire a copilului, vor beneficia de o indemnizație mai mică ori luând în considerare că majoritatea beneficiarelor nu realizează venit integral în aceste 12 luni. Pentru a asigura o indemnizație echitabilă, se propune ca lunile în care nu a fost realizat venit integral să fie substituie cu același număr de luni calendaristice imediat premergătoare perioadei incluse în baza de calcul în al cărei temei s-au calculat indemnizațiile pentru copilul precedent.

Directiva vine și cu o serie de recomandări pentru susținerea familiilor care adoptă copii. Astfel, Articolul 33 din Cartă *prevede dreptul de a fi protejat împotriva oricărei concedieri din motive de maternitate, precum și dreptul la un concediu de maternitate plătit și la un concediu pentru creșterea copilului acordat în urma nașterii sau adopției unui copil, pentru a putea concilia viața de familie și viața profesională.*

Totodată, conform articolul 37 *"statele membre sunt încurajate să evalueze dacă condițiile de acces și formulele detaliate de exercitare a dreptului la concediul de paternitate, la concediul de îngrijitor și la formulele flexibile de lucru ar trebui adaptate la nevoi specifice, cum ar fi cele ale părinților singuri, părinților adoptivi, părinților cu dizabilități, părinților ai căror copii suferă de o dizabilitate sau de o boală cronică sau părinților aflați în situații speciale, cum ar fi cele legate de nașterile multiple sau de nașterile premature."*

Totodată, Recomandarea privind protecția maternității, 2000 (nr. 191, ILO), reglementează în paragraful 10, alineatul (5) „...în cazul în care legislația și practica națională prevăd adopția, părinții adoptivi trebuie să aibă acces la sistemul de protecție oferit de Convenție, în special în ceea ce privește concediile, indemnizațiile și protecția muncii”.

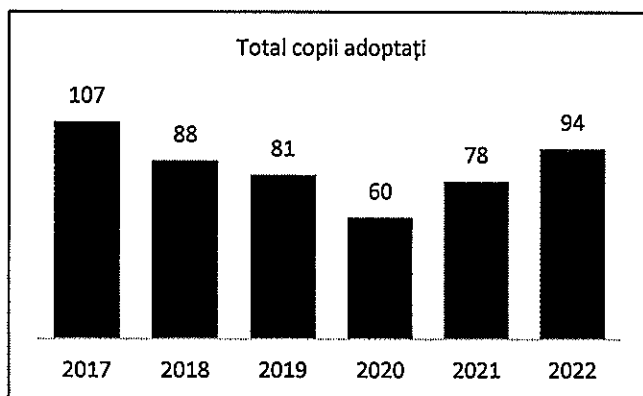
Actualmente, conform legislației naționale, adoptatorii care sunt în proces de a adopta un copil nu beneficiază de un concediu special pentru perioada de încredințare a copilului în familia acestora, folosind în acest sens concediile stabilite, în condiții generale.

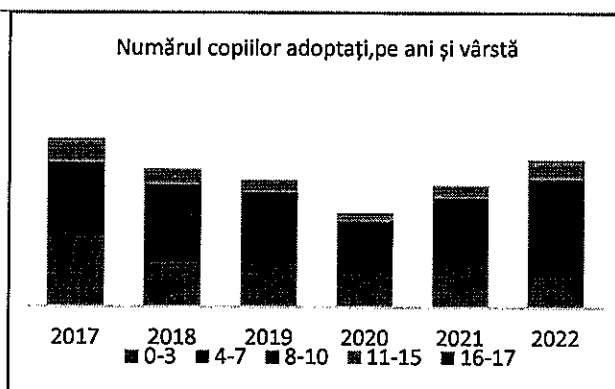
Adopția este reglementată de Legea nr. 99/2010 privind regimul juridic al adopției, conform căreia - ” ... *autoritatea tutelară teritorială de la*

domiciliul copilului îl încredințează adoptatorului pentru o perioadă de la 60 până la 90 de zile, în vederea adaptării copilului cu adoptatorul și a constatării compatibilității lor. ”

Totodată, Conform Codului Muncii, art. 127, salariatului care adoptă un copil nou-născut ”... i se acordă un concediu plătit pe o perioadă ce începe din ziua adopției (luării sub tutelă) și până la expirarea a 56 de zile calendaristice din ziua nașterii copilului (în caz de adopție a doi sau mai mulți copii concomitent – 70 de zile calendaristice) și, în baza unei cereri scrise, un concediu parțial plătit pentru îngrijirea copilului până la vârsta de 3 ani. Indemnizațiile pentru concediile menționate se plătesc din bugetul asigurărilor sociale de stat.” Luând în considerare că termenul perioadei de potrivire este de minim 60 de zile, această prevedere duce la imposibilitatea de a adopta copilul până la expirarea a 56 de zile calendaristice din ziua nașterii copilului, prin urmare la imposibilitatea de a beneficia de concediu plătit menționat în articolul de mai sus. Totodată, subliniem că, durata procedurii de adopție este individuală în fiecare caz, în funcție de perioada de pregătire a actelor anexate la cererea de adopție, de posibilitatea de realizare a potrivirii prealabile dintre un adoptator și un copil adoptabil. Odată cu selectarea unui adoptator potrivit pentru un copil adoptabil, perioada de potrivire propriu-zisă dintre un copil adoptabil și adoptator durează în mediu trei luni, iar întreaga procedură de adopție, care se finalizează cu încuviințarea adopției în instanța de judecată durează în mediu, opt luni. Astfel, pentru tot acest proces, părinții sunt nevoiți să își ia concediu pe cont propriu de la locul de muncă.

Numărul copiilor adoptați scade, potrivit cifrelor făcute publice de Ministerul Muncii și Protecției Sociale. Conform datelor preliminare pentru anul 2022, atestăm o creștere ușoară cu privire la numărul copiilor adoptați cu vârsta de 0-17 ani, acesta fiind de aproximativ 94 de copii. Dacă să analizăm datele cu privire la copii adoptați din perspectiva de vârstă, vom observa că majoritatea copiilor care sunt adoptați au vârsta de 0-7 ani, cu cât vârsta copiilor este mai mare cu atât șansele de a fi adoptat sunt mai mici.

Totodată, menționăm că, în Republica Moldova sunt luați în evidența autorităților tutelare teritoriale cca 3740 de copii separați de părinți care sunt plasați în diferite forme de protecție (Tutelă/Curatelă/Asistență parentală profesionistă/Casă de copii de tip familial etc.), cel mai mare număr (2684 copii) sunt plasați în Serviciul de tutelă/curatelă. Totodată, din numărul total al copiilor plasați în Serviciul de tutelă/curatelă – 2160 copii beneficiază de protecție din partea membrilor familiei extinse.

Astfel, în cadrul acestui proiect de lege, se introduc mai multe tipuri de concedii sociale și indemnizații pentru aceste concedii în susținerea familiilor care sunt în proces de adopție a unui copil, au adoptat sau au plasat un copil în Serviciul de tutelă/curatelă în familia acestora.

În contextul problemelor menționate, prezentul proiect de lege are drept scop continuarea efortului de a susține familiile cu copii mici, inițiat în anul 2022, inclusiv a părinților care sunt liber-profesioniști, precum și susținerea familiilor care vor sau sunt în proces de adopție a unui copil, precum și cei care intenționează să plaseze un copil în Serviciul de tutelă/curatelă în familia acestora. Modificările propuse sunt în concordanță cu recomandările Directivei 2019/1158.

III. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene

Modificările propuse sunt legate de transpunerea Directivei 2019/1158 a Parlamentului European și a Consiliului privind echilibrul dintre viața profesională și cea privată a părinților și îngrijitorilor.

IV. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Prin prezentul proiect de lege se propun a fi modificate următoarele acte normative:

- Codul muncii al Republicii Moldova nr. 154/2003;
- Legea nr. 289/2004 privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale;
- Legea nr. 489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale

Modificările propuse țin de:

- **I.** Flexibilizarea concediului paternal pentru a oferi posibilitatea tatilor de a beneficia de concediu paternal în fracțiuni;
- **II.** Asigurarea la o indemnizație echitabilă pentru părinții care se află în concedii de îngrijire a copilului, consecutiv pentru doi sau mai mulți copii și realizează activitate profesională.
- **III.** Instituirea mai multor concedii sociale pentru părinții care sunt în proces de adopție, au adoptat un copil sau au plasat un copil în Serviciul de tutelă/curatelă în familia acestora.

IV. Oferirea indemnizației paternale și pentru creșterea copilului liber-profesioniștilor.

V. Fundamentarea economico-financiară

Implementarea prevederilor proiectului necesită alocarea mijloacelor financiare suplimentare din bugetul de stat.

	Cost proiect, mii MDL			Total, mii MDL
	2023	2024	2025	
Concediul de îngrijire a copilului pentru familii care au adoptat copii				
I-Introducerea concediului parțial plătit (60%) pentru perioada de potrivire de 60-90 zile (la baza de calcul au fost calculate 90 zile)	1.927,29	2.639,97	3.199,55	7.766,82
II-Introducerea concediului plătit integral cu durata de 90 zile, începând cu ziua adopției	3.212,15	4.399,96	5.332,59	12.944,69
III- Concediu paternal cu durata de 15 zile în primele 12 luni din data adopției	619,93	849,17	1.029,16	2.498,25
IV- Introducerea concediului parțial plătit pentru copii care în ziua adopției au avut peste 3 ani (concediu cu durata de 6 luni-60%)	2.576,78	3.998,88	5.264,15	11.839,81
Extinderea concediului paternal				
Extinderea concediului paternal până la 15 zile	2.029,06	2.213,74	2.326,64	6.569,43

41.619,01

VI. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Urmare adoptării proiectului, va fi necesar de intervenit cu modificări în Hotărârea Guvernului nr. 1478/2002 privind indemnizațiile adresate familiilor cu copii.

VII. Avizarea și consultarea publică a proiectului

În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, proiectul de lege urmează a fi supus consultărilor

publice în conformitate cu prevederile legale.

VIII. Constatările expertizei anticorupție

Proiectul de lege urmează a fi supus expertizei Centrului Național Anticorupție.

X. Constatările expertizei juridice

Proiectul de lege urmează a fi supus expertizei juridice în conformitate cu art. 37 din Legea cu privire la actele normative nr. 100/2017 în procesul desfășurării procesului de avizare.

Deputați în Parlament:

Marina MOROZOVA

Dan PERCIUN